

MUZEJ TUROPOLJA

Velika Gorica, Trg slobode 1
Broj:

IZVJEŠTAJ

o radu Muzeja Turopolja za 1988. g.

Muzej Turopolja je radna organizacija sa zadatkom da sistematski sakuplja, čuva, stručno zaštićuje, stručno i znanstveno obrađuje i idejno-obrazovno prezentira pokretna kulturna dobra s područja općine Velika Gorica.

Muzejska djelatnost je od posebnog društvenog interesa. Svrha muzejske djelatnosti je da pokretna kulturna dobra, kao dio nacionalne i opće ljudske kulturne baštine, služe zadovoljavanju kulturnih i znanstvenih potreba radnika, drugih radnih ljudi i građana i da budu sačuvana za buduće naraštaje.

Muzej Turopolja kao radna organizacija od općeg društvenog interesa u organima upravljanja ima predstavnike društveno-političke zajednice općine Velika Gorica koji su zajedno s radnicima Muzeja Turopolja raspravljali o Izvještaju o radu Muzeja Turopolja za 1987. godinu i financijskom izvještaju, Planu rada za 1988. godinu. Raspravljalo se i o mogućnosti proširenja prostora Muzeja za izložbene i radne prostorije kao i za depoe za sklanjanje muzejskih predmeta.

Muzej je u 1988. godini radio na osnovnim svojim djelatnostima: prikupljanju, čuvanju, sređivanju, obradi i izlaganju muzejske građe.

Prikupljanje građe: za kulturno-povjesnu i etnografsku zbirku nabavljeno je 16 predmeta (otkupljeno 12 predmeta, a 4 predmeta su dobivena na poklon).

Arheološkim iskapanjem i rekognosciranjem terena prikupljeno je 30 arheoloških predmeta.

Knjižnica je popunjena s 12 stručnih knjiga i časopisa.

Fototeka je popunjena s 130 fotografija i 36 dijapozitiva.

Hemeroteka je popunjena s 63 novinska izreska.

Obrada muzejske građe: Inventirano je 100 muzejskih predmeta. Katalogizirano je 15 arheoloških predmeta i 45 etnografskih. Za tototeku je katalogizirano i priljepljeno na kartone i obrađeno 130 fotografija. Načinjena je inventura predmeta etnografske zbirke (1379 etnografska predmeta).

Zaštita muzejske građe:

Premazano je 30 predmeta od drveta zaštitnim sredstvom protiv crvotočine. Prozračeno je 150 predmeta tekstila. U toku je čišćenje i obrada arheoloških predmeta iskopanih u Ščitarjevu na lokaciji Kutelo.

Pedagoško informativni rad

Ovaj vid djelatnosti odvijao se putem stručnih vodstava po stalnom postavu ili povremenim izložbama Muzeja tako da je održano 147 stručnih vodstava kroz izložbe Muzeja.

Napose je bila posjećena izložba "Drvo u Turopolju", koju su uz stručno vodstvo posjetile sve velikogoričke osnovne škole. Obradene su metodske jedinice: Povijest Turopolja, Život u prošlosti, NOB-a velikogoričkog kraja te obrada drveta.

Iz muzejske građe dati su podaci i literatura za izradu jednog rada za osmogodišnju školu: 1. Znameniti ljudi Turopolja i pet maturalnih radnji: 1. Folklorna glazba u narodnim običajima mog zavičaja Turopolja
2. Povijest Muzeja Turopolja
3. O radu Muzeja Turopolja
4. Arheološka prošlost Velike Gorice
5. Narodni običaji Turopolja

Tri seminarska rada na fakultetima:

1. "Po turopoljskom kraju" - usmena književnost običaji Turopolja
2. Stari grad Lukavec
3. Turopolje: značajni ljudi, zemljopisne, gospodarske i socijalne osobitosti mjesta Velika Gorica i Turopolja, povijest i spomenici kulture Velike Gorice i Turopolja

Dva diplomatska rada na fakultetima:

1. Historijsko-geografski razvoj općine Velika Gorica,
2. Marketing s osvrtom na turističke motive Velike Gorice

Dva puta su na II programu Radio Zagreba date obavijesti o izložbama Muzeja Turopolja "Drvo u Turopolju" i o Ščitarjevu i 2 puta na Radio Velikoj Gorici o Ščitarjevu. Također su napisani članci za Večernji list i Velikogorički list o arheološkim iskapanjima u Ščitarjevu.

Znanstveni i stručni rad

Sudjelovanje na arheološkom iskapanju i konzervatorskim radovima u Ščitarjevu - antičkoj Andautoniji - 42 radna dana. Radove organizira i vodi Arheološki muzej Zagreb u dvorištu župnog dvora, na mjestu gdje se nalaze ostaci kupališnog kompleksa rimske Andautonije. Arheološkim iskopavanjem proširio se istraženi kompleks kupališta prema istoku i spojio južni i sjeverni blok otkopane arhitekture, pristupilo se otvaranju prijašnjih godina istražene arhitekture i rimske, kamenom popločene ceste, tako da je dostupan javnosti veći dio rimskog kupališta, tj. jedan djelić rimske Andautonije, preteče današnjeg Zagreba kao urbanog centra Zagrebačke regije. Ovo je jedini arheološki lokalitet dostupan javnosti u ovoj regiji. Zbog toga se pristupilo konzervatorskim radovima na konsolidaciji zidova, djelomičnoj rekonstrukciji i drenaži lokaliteta. Radovi se nastavljaju i u 1989. godini.

Muzej Turopolja Velika Gorica je u suradnji s Arheološkim muzejom u Zagrebu, vršio arheološko iskopavanje na lokalitetu Kutelo u selu Ščitarjevo, općina Velika Gorica. Iskopavanje je trajalo 26 dana.

Na ovom lokalitetu je prolazila rimska cesta oko koje se nalazila rimska nekropola od I-IV st. Na ova su upozoravali vrijedni slučajni arheološki nalazi, a i manje iskopavanje koje je Muzej Turopolja i Arheološki muzej u Zagrebu izvršio 1962.g. Ovogodišnjim iskopavanjem, otvorena je površina od 83,5 m², otkrivan je dio rimske ceste, zidana grobnica, 4 žarna groba i jedan skeletni. Iskopavanjem Muzej je prikupio brojne arheološke predmete znanstvene i muzejske vrijednosti. Među njima se izdvajaju jedan stakleni vrčić od svjetloplavozelenog stakla, jedna staklena patara, više komada žetona od staklene paste, stakleni balzamariji, glava koštane igle u obliku poprsja žene, dobro sačuvano keramičko posuđe (izdvaja se jedna sigilatna zdjelica iz padanskih radionica sa žigom proizvođača), brojni ukrasni predmeti od bronce i željeza.

- Obrada i priprema materijala te postavljena izložba "Stoljeća Andautonije u Ščitarjevu" u prostoru Arheološkog muzeja u Zagrebu. (Izloženo je 316 predmeta, 98 fotografija, 4 karte, i 28 crteža i 7 legendi. Izložba je suradnja Muzeja Turopolja Velika Gorica i Arheološkog muzeja u Zagrebu).
- napisan je tekst, odabran slikovni materijal i likovno uređena prigodna publikacija koja je izdana u povodu izložbe "Stoljeća Andautonije u Ščitarjevu",
- napisan je stručni tekst "Ščitarjevo antička Andautonija - iskopavanja 1986. i 1987.g. i objavljen je u Obavijestima HAD-a.
- Za Vjesnik Arheološkog muzeja Zagreb napisan je stručni članak o iskapanju u termama i Kutelu.
- arheolog Muzeja sudjelovao je na iskapanju termi u Ščitarjevu 20 dana
- vođeno je iskapanje u zaselku Kutelo u Ščitarjevu 24 dana
- praćeno je konzervacija termi u Ščitarjevu 12 dana.

Etnografska zbirka

- obrađen je i pripremljen materijal, izrađena koncepcija za izložbu "Drvo u Turopolju", izložba je postavljena i otvorena
- napisan je tekst za katalog kao i kataloška obrada predmeta.
- obišten je teren - sela Mala Buna, Šiljakovina, Ruča, Suša, Vrbovo, Veleševac, Turopoljski lug, Mraclin i Vukovina radi nabave o otkupu predmeta

Kulturno povijesna zbirka

Za Međunarodni dan muzeja priređena je u izlogu robne kuće Sloboda u Velikoj Gorici manja izložba skulptura naivca Stjepana Kičina iz Ščitarjeva. (15 kipova)

- radnici Muzeja prisustvovali su stručnim sastancima i predavanjima Hrvatskog etnološkog društva, Hrvatskog arheološkog društva, Znanstvenom skupu JAZU u povodu 1100 godišnjice natpisa kneza Branimira kao i stručnoj ekskurziji HAD-a u Veneciju i Akvileju.
- u povodu 45-godišnjice osnivanja Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda u izlogu robne kuće Sloboda u Velikoj Gorici priređana je manja prigodna izložba (7 panoa).

Organiziranje jurjevskog krijesa u Donjoj Lomnici uz pjevanje jurjerskih pjesama, kojemu su prisustvovali predstavnici Etnološkog zavoda Filozofskog fakulteta u Zagrebu, te Zavoda za indologiju i Etnografskog muzeja u Zagrebu i veći broj zainteresiranih građana iz Velike Gorice i Zagreba.

Dati su potrebni podaci i note turopoljskih pjesama na korištenja Osnovnoj školi "Stjepan Fabijančić Japa" (29 komada građe s notnim zapisima).

Izdavačka djelatnost

Katalozi uz izložbe:

1. "Dina Lenković Brusić" 8 strana 6 crno bijelih fotografija
2. "Alojz Tabaković" 12 strana 7 crno bijelih fotografija, 2 colora, naklada 300 komada
3. "Drvo u Turopolju" 40 strana 32 crno bijele fotografije, tekst hrv. i eng.

Izložbena djelatnost

Izložbe održane u prostorijama Muzeja:

- Izložba Dine Brusić Lenković od 2 - 13. 3. Izloženo 18 djela i grafička mapa "Odrezi 1986. - 1987." Tiskan je katalog.
- Izložba "Akvareli" Alojza Tabakovića 27.4. - 23.5. Izloženo je 38 akvarela. Tiskan je katalog.
- Izložba "Drvo u Turopolju" 9.6. 1988. - 30.8.1988. Izloženo je 144 predmeta, 15 fotografija, 2 legende. Tiskan katalog.

Radi popune stalnog prostora povijesti Turopolja posuđene su iz Povijesnog muzeja Hrvatske u Zagrebu 4 velike uljane slike župana Turopoljskih i postavljene su u veliku dvoranu gdje su i nekad bile.

Izložbe van prostora Muzeja:

- u SOC "Vladimir Bakarić" izložena izložba "Vladimir Bakarić 1912. - 1983" od 21. - 29.4.
- u SOC "Vladimir Bakarić" u povodu 45-godišnjice osnivanja izložba "Turopoljsko-posavski partizanski odred" od 2. - 16.7.

Broj posjetilaca: na stalnom postavu 2.101, na povremenim izložbama u Muzeju 3.632 i na povremenim izložbama van Muzeja 2.200. Ukupno je bilo 7.933 posjetilaca.

Problemi muzeja:

Glavni problem Muzeja Turopolja je prostor za izlaganje muzejskih predmeta kao i za spremanje muzejske građe s terena, prostor za čišćenje i konzerviranje građe te kancelarijski prostor za nove radnike Muzeja.

Muzej Turopolja, iako je dobio novac za otkup stare kovačnice nije to mogao realizirati jer nema kuda staviti predmete iz kovačnice. Također nismo mogli otkupiti staru kočiju, jednu među posljednjima u ovom kraju, jer je nemamo gdje smjestiti, a također i veliku prešu zavosak koja je propala, jer je nismo mogli premjestiti u muzej.

Trebalo bi pohraniti i veće količine građe iz vremena narodnooslobodilačke borbe, a nemamo kuda. Od muzejskog dokumentacionog centra možemo dobiti stotinjak knjiga stručne literature muzeja iz cijele Jugoslavije, ali ih nemamo kuda smjestiti.

Iako smo tražili prostor u staroj zgradi općine, do danas nismo dobili odgovor. Prisiljeni ćemo biti zatvoriti jedan dio stalnog postava radi smještaja nove muzejske građe ili obustaviti dalju izložbenu djelatnost u dvorani u prizemlju i tu smjestiti novo nabavljene predmete. Niti jedno niti drugo nije rješenje.

Prema provedbenom urbanističkom planu centra Velike Gorice predviđeno je da se na prostoru sjeveroistočno od muzeja (gdje se dana nalazi općinske garaže, stambeni prostor i stara vlažna zgrada koju koristi Muzej Turopolja, Pjevački zbor Udruženja umirovljenika i Ferijalni savez) izgradi nova zgrada za potrebe Muzeja Turopolja. Kako su investicije u kulturi zabranjene, to u dogledno vrijeme nije moguće ostvariti. Predloženo je da se ovamo preseli drveni objekt, no mislimo da niti to ne bi bilo pravo rješenje. Drvene objekte trebalo se preseliti na prostor određen za etnoport u neposrednoj blizini Aerodroma Zagreb, uz samu drvenu kapeлицu Raspetog Isusa na Pleškom polju. To je druga mogućnost proširenja muzejskog prostora i nastavak radova na lokaciji etno-parka.

Projekt etno-parka postoji i ušao je u provedbeni urbanistički plan naselja podbrežnica u Velikoj Gorici. Trebalo bi izraditi elaborat u kojemu bi se vidjelo što se sve može smjestiti u to malo etnografsko selo, te uz Muzej Turopolja zainteresirati širu društvenu zajednicu, u prvom redu Aerodrom Zagreb u čijoj je neposrednoj blizini lokacija etno-parka Turopolja, zatim Turistički savez općine Velika Gorica, ali sigurno i Turistički savez grada Zagreba, te HURO "Gorica", Trgovačko poduzeće "Sloboda" i druge zainteresirane radne organizacije i samostalne privrednike Velike Gorice, ali i šire iz grada Zagreba.

Treća mogućnost proširenja muzejskog prostora je otkupom rodne kuće Vladimira Bakarića, gdje bi se uredila izložba o njegovu radu i djelovanju, a također bi se ovamo perselila i zbirka narodnooslobodilačke borbe. Prostorije tavana i podruma, koje su dosta velike mogle bi se nakon adaptacije koristiti za spremanje muzejskih predmeta. Napominjemo da je rodna kuća Vladimira Bakarića pod zaštitom kao spomenik kulture, a investiciono održavanje zgrade napose spomenika kulture je dozvoljeno.

Četvrta mogućnost proširenja izložbenog prostora je otkup kuće župnog dvora u Ščitarjevu, gdje bi se smjestio arheološki odjel Muzeja Turopolja, a kako je zgrada lijepa i velika u njoj bi se mogli smjestiti i predmeti iz ostalih zbirki muzeja. U Muzeju Turopolja nema izloženih predmeta arheološke zbirke, što je velika manjkavost, jer je ovaj kraj veoma bogat arheološkim nalazima. To traže posjetioči, a još bi više koristilo brojnim učenicima naših škola, koji obrađuju i uče tu građu.

Jedna od mogućnosti proširenja muzejskog prostora je i adaptacija potkrovlja u današnjoj zgradi Muzeja Turopolja, nekadašnjoj turopoljskoj vijećnici. To bi bio veoma velik i skup zahvat, jer bi tavan trebalo tako adaptirati da bude potpuna sigurnost od eventualnog požara. Tu bi se mogli smjestiti muzejski predmeti manjih dimenzija i eventualno kancelarije za radnike muzeja.

Također su se vodili razgovori o otkupu župnog dvora u Velikoj Gorici za potrebe Muzeja Turopolja. To je također stara zgrada, sagrađena sredinom prošlog stoljeća i vrijedan je spomenik kulture mjesta Velika Gorica.

No dok se sve to ne riješi i izabere najbolje i dostupno rješenje morale bi se pronaći bilo kakov skladišni prostor za spremanje muzejske građe, kako je bio zaključak Izvršnog vijeća Skupštine općine Velika Gorica od 19. svibnja 1987. godine, ali nažalost do danas nije ništa učinjeno.

Još se jedan problem našao pred radnicima u modernizaciji muzejske djelatnosti uvođenjem kompjutera u muzejske prostorije u pitanju smještaja kompjutera u Muzeju Turopolja.

Muzej Turopolja u ovakovim uvjetima ne može napredovati, već će početi stagnirati, a to znači i nazadovati, što se ne bi smjelo dozvoliti.

Financijski izvještaj:

P R I H O D I	1987.	1988.	Index
prihod ostvaren u okviru SIZ-a, USIZ-a	31.063.949	96.323.366	310,1
Prihod ostv. na domaćem tržištu	1.365.943	5.555.231	406,7
UKUPNO:	32.429.892	101.878.597	314,2
R A S H O D I			
Materijalni troškovi	5.566.149	21.845.064	392,5
Dohodak	26.863.743	80.033.533	297,9
UKUPNO:	32.429.892	101.878.597	314,2
RASPOREĐEN DOHODAK			
Porezi i dopr. iz doh.	5.384.451	18.040.474	335,0
Dio ČD za bruto OD	18.482.498	48.582.609	262,9
Dio ČD za OD po osn. upravlj. društ. sr.	2.252.104	7.309.631	324,6
Dio ČD za PF	-	3.697.153	-
Dio ČD za RF	538.000	1.600.700	297,5
Dio ČD za ost. obv.	206.690	801.966	388,0
UKUPNO:	26.863.743	80.033.533	297,9

Pored sredstava za redovnu djelatnost u 1988. godini odobrena su od USIZ-a kulture namjenska sredstva za:

- otkup etnografske baštine 560.000 din.
- otkup umjetnina 1.000.000 din.
- arheološka istraživanja 3.000.000 din.

Prosječno ostvareni dohodak po radniku iznosio je	1.482.100 din.
Prosječno raspoređeni bruto OD po radniku	1.035.060 din.
Prosječno mjesečno isplaćeni čisti OD po radniku	652.717 din.
Najviše prosječno mjesečno isplaćeni OD po radniku	754.327 din.
Najniži prosječno mjesečno isplaćeni OD po radniku	301.047 din.

Prihodi od SIZ-a i USIZ-a kulture, ostvareni su prema potpisanim samoupravnim sporazumima za 1988. godinu.

Direktor:
VISAJA HUŽJAK, V.I.